

V Praze dne 21. června 2013
Č.j.: USTR 592/2013

Zpráva ze zahraniční pracovní cesty

Datum: 18.–20. června 2013

Místo: Kyjev, Ukrajina

Účel: jednání s představiteli Archivu Bezpečnostní služby Ukrajiny (SBU) a zástupci Velvyslanectví ČR v Kyjevě

Účastníci cesty:

Mgr. Světlana Ptáčnicková (ředitelka ABS)

Mgr. Zdeněk Hazdra (1. náměstek ředitelky ÚSTR)

Štěpán Černoušek (ÚSTR, spoluřešitel projektu Čechoslováci v Gulagu)

Prvním cílem uskutečněné cesty bylo jednání s představiteli Archivu Bezpečnostní služby Ukrajiny (SBU). Proběhlo ve středu 19. června 2013 (od 10:00 do 14:30 hodin). Zástupci ÚSTR a ABS projednali s ředitelkou Archivu SBU Světlanou Petrovnou Ljaskovskou, jejím zástupcem Sergejem Kokinem a dalšími jejich spolupracovníky otázky vzájemné spolupráce. Ta se týká především již probíhající kooperace mezi oběma institucemi na vydání edic dokumentů z provenience SBU a ABS, které reflektují následující témata:

- 1) **Česká operace a její následky
(na základě dokumentů NKVD Ukrajiny 1937–1941)**
- 2) **OUN a UPA v dokumentech zvláštních služeb Československa (1944–1959)**
- 3) **Činnost zafrontových skupin sovětských orgánů státní bezpečnosti na území Československa (v letech 1944–1945)**

- Ukrajinská strana předala zástupcům ÚSTR a ABS 70 naskenovaných a přepsaných dokumentů týkajících se 1. tématu.
- Co se týče 2. tématu, ukrajinská strana zašle konkrétní jména, která budou prověřena v evidenčních systémech Archivu. SBU rovněž blíže specifikuje typy písemností, o něž má zájem. Na základě takto upřesněného požadavku vybere Archiv cca 100 písemností a předá je ukrajinské straně.
- K 3. tématu dle sdělení ukrajinské strany není jasné, v jakém objemu a zda vůbec bude možné dokumenty dát k dispozici v souvislosti se stávajícími ukrajinskými legislativními předpisy

Obě strany deklarovaly zájem v probíhající spolupráci pokračovat a vydat společnými silami česko-ukrajinské edice dokumentů prozatím k 1. a 2. tématu. Ukrajinská strana již v prosinci 2012 zástupcům ÚSTR předala zmíněné dokumenty, ty ovšem během nedávných organizačních změn nebyly předány stávajícímu vedení ÚSTR či ABS. Nyní je tedy zástupci ÚSTR a ABS převzali znovu, stejně tak i kopii předávacího protokolu uzavřeného v prosinci 2012.

Dále byla se zástupci Archivu SBU projednána podpora a spolupráce na projektu „Čechoslováci v Gulagu“, který zkoumá problematiku perzekuce Čechů a čs. občanů na Ukrajině a v SSSR v širším kontextu. Zástupci Archivu SBU obdrželi seznamy čs. občanů vypracované pracovní skupinou ÚSTR „Čechoslováci v Gulagu“ a přislíbili zahájit vyhledávání materiálů s nimi souvisejících.

Po jednání byl podepsán protokol definující jednotlivé body spolupráce. Na jeho základě byla také ustavena pracovní skupina, která má zajišťovat plnění dohodnutých aktivit.

Druhým cílem cesty bylo setkání s velvyslancem ČR na Ukrajině, panem Ivanem Počuchem. Jednání se uskutečnilo též ve středu 19. června od 16:00 hodin. Pan velvyslanec byl seznámen s našimi projekty a záměry a přislíbil součinnost při dalších jednáních s Archivem SBU, případně pomoc se zajištěním badatelského a dokumentačního zázemí (např. při natáčení dokumentárního cyklu „Čechoslováci v Gulagu“, který připravuje Česká televize ve spolupráci s členy zmiňované pracovní skupiny ÚSTR) při pobytu badatelů v Kyjevě i dalších ukrajinských regionech. Seznámil nás též se situací českých menšin dosud žijících na Ukrajině (z jejichž prostředí často pocházely oběti perzekucí).

Po jednání s velvyslancem se zástupci ÚSTR a ABS setkali s dalšími pracovníky české ambasády v Kyjevě – zástupcem velvyslance Pavlem Bučkem a 2. tajemnicí, tiskovou mluvčí a koordinátorkou krajanských projektů Zdeňkou Caisovou. Ti mimo jiné vyvíjejí aktivitu při mapování života a činu „ukrajinského Palacha“ Vasyla Makucha a stáli by o spolupráci s ÚSTR a ABS na projektech, které by jeho čin přiblížily. Zástupci ÚSTR a ABS přislíbili součinnost v těchto projektech.